

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De eo quod usq[ue] ad illud patie[n]ter sustinuerat d[omini]s postq[ua]m
aut[em] tot ho[m]i[n]es acceper[un]t de sp[irit]u Moysi, murmurante[m]
p[opulu]m percutere cœpit, et in cuius rei figura istud ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Plalm. 8. dñi nostri Iesu Christi, quia non solū minoratus est: paulominus ab angelis, ueq; etiam minor uisus est Moyses & oibus pphetis. **Lōge** supra formā illā, in qua super terrā uisus & cū hoibus cōuersatus est, supra formā serui, in qua potuit etiā crucifigi, sunt ea quæ testificamur de ipso scdm scripturas ueritatis, scripturas in primis huius Moysi. **Qd** sciens ipse, cum de aduentu spūs sancti loqueret, dixit: Ille me clarificabit, quia de meo accipiet, & annūciabit uobis. Statimq; subiunxit. Omnia quæ habet pater, mea sunt. Propterea dixi, q de meo accipiet, & annūciabit uobis. Quid nam est, quod ait, oia quæ habet pater, mea sunt: nisi ac si diceret, oēs scripturæ, quas utiq; cōdidit pater, p nuncios suos Moysen & pphetas alios, in me tendunt: Cū ergo spūs ueritatis faciet uos intelligere qppā eorū quæ scripta sunt de me in lege & pphetis & psalmis, hoc plane erit accipere de meo, & annūciare uobis, atq; hoc agēdo ille me clarificabit, scilicet apud uos & apud oēs q credēt sermonibus uestris dū maiora sentietis, quā nūc de me ipso supra id qd nūc uidetis in me, aut ex me auditis.

Iohan. 16
Ille de meo accipiet.

Luca. 24

Quomodo suscitatum fuerit super dominum **Christum** hoc mysterium huius pastoris, in eo, quod septuaginta uiros ut de spiritu eius daretur eis, congregare iussus est ad ostium tabernaculi foederis.

Moyse congregans .lxx. uiros, typum Christi
Heb. 11.

Ca. III. **Gitur** Moyses cōgregans septuaginta uiros de senioribus Irahel, q̄s nouerat ipse, qd senes essent & magistri, ad hoc ut de spū suo daret eis in ministerio, significat dñm nrm Iesum Chrm, q discipulos quos elegit notos habēs qd senes eēt id est, fidē haberēt, in qua testimoniū (ait Apl̄s) cōsecuti sunt senes, id ē, sancti p̄res, iccirco cōgregauit ut participes eos faceret spūs sui q in ipso est: nō ad mensurā sicut in qliber sc̄ōz, sed (sicut ait apl̄s) quia in ipso habitat plenitudo diuinitatis corporaliter. **Do** cet nos hoc colūba illa, quæ baptizato eo uisa est descendēs in eū, sicut Lucas manifestius scribit, quia apertū est cœlū & descendit spūs sanctus corporali specie, sicut colūba, in ipm.

Coloss. 12
Luca. 3

Spūs sanctus in Christo plenissime

Nimiq; & illa corporalis species quiddā totū integrū atq; indiuiduū: & istud Apl̄s dicitur: quia in ipso habitat plenitudo diuinitatis corporaliter, hoc asserūt, quia spūs sc̄ūs huic nō ad mensurā datus est, sed totus in ipso est, totus in ipso manet, cū oibus donis suis: sicut corporalis species colūbæ tota in eū descendit cū oibus mēbris suis, nō qd tunc spūs sanctus in illo esse uel manere cœperit, sed qd in eo esset, qd in eo maneret, tali specie demonstrauit. Deniq; si de natura eius humana recogitet aliquis, certū est, quia manet in eo spūs sanctus ab initio cōceptionis, q̄ppe quē de spū sancto uirgo intemerata cōcepit. **¶** Si autē de diuina natura sermo sit, stultū est ambigere, utrū in filio spūs sanctus sit cū & pater & filius & spūs sanctus una substantia sit, nullo loco separabilis, nullis accidētibus permutabilis. **Vbi** iste legislator & benedictionis dator, uiros istos cōgregauit, ut de spiritu suo daret eis: **Ad** ostiū tabernaculi foederis, & ibi stare secū fecit. **Qd** est ostiū tabernaculi, cœlestis tabernaculi, nō manufacti: **Non** em̄ ignotū esse debet aliud esse tabernaculū, qd fixit deus & nō homo. **Et** aliud, qd iubēte deo scdm exemplar illius fixit homo, iubente (inquā) & dicente deo. **Inspice** & fac scdm exemplar, qd tibi in mōte monstratū est. **¶** Quod ergo est ostiū cœlestis tabernaculi, nisi passio dñi nostri Iesu Chri, in qua patefactū est latus eius lācea militis, unde sanguis & aqua p fluxit: **Non** em̄ aliud nouimus ostiū, neq; aliunde, nisi per fidē huius sacramēti, est nobis introitus, siue transitus in locū tabernaculi admirabilis usq; ad domū dei.

Num. 11

Exo. 25.
Ostiū tabernaculi in Ch̄o, latus eius lanceatum

Plalm. 41
Rom. 6

Iohan. 17.
Luca. 22

Actu. 2

Ad illud quidē ostiū omēs adducimur, omēs quicunq; in Ch̄o Iesu baptizati sumus, nam in morte ipsius baptizati sumus (ait Apl̄s) & ibi spiritū sanctū accipimus. **¶** Sed pulchrū est hic illos primores uiros attendere: quos tunc præsentialiter adduxit, dicens inter cetera, subleuatis in cœlū oculis, quos dedisti mihi custodiui, & nemo perijt ex eis nisi filius p̄ditionis. **Quō** stare fecit eos secū: **Vos** estis (ait) qui permansistis mecū, & ego dispono uobis, sicut disposuit mihi pater meus regnū. **Ita** steterunt cū eo ad ostiū tabernaculi non dico septuaginta uiri, immo uiri iam centū & uiginti, qn descendit dñs, & auferens de spū Chri, tradidit eis, qn factus est repente de cœlo sonus tanq; aduenientis spiritus uehemētis, & appauerunt illis dispersitæ linguæ tanquam ignis.

¶ **De** eo quod uicq; ad illud patienter sustinuerat dominus: postquam autem tot homines acceperunt de spiritu Moysi, murmurātem populum percutere cœpit, & in cuius rei figura istud contigerit.

Caput. III.

M ultū

Vltim ad rem pertinet, cōsiderare, quē uel qualia cōtigerunt populo illi, postq̄ acceperunt de spiritu Moysi, & pphetauerunt, nec ultra cessauerunt illi lxx. uirū: lam antea tentauerant dñm multis uicibus, & male locuti fuerant in ipsis bñs ficijs dei, nec em̄ sine murmuratiōe quicq̄ petierunt. Sic incipientes. Quid bibeamus? Et itē murmurantes dixerunt. Vtinā mortui essemus p̄ manū dñi in terra Aegypti, qñ sedebamus sup ollas carniū, & comedebamus panes in saturitate. Patiēter sustinuit eos dñs murmurantes, & male loquentes, cū diceret Moyses ad dñm. Quid faciā p̄p̄o huic? Adhuc pauillulū, & lapidabit me. Tanta erat duritiā ceruicis illoꝝ, ut iam sic timeret Moyses, nec tñ dñs aliqua illos per semetip̄m plaga percussit, nisi qđ Moyses p̄pter reatum uituli, quē fecit Aaron, ultro & iniussus p̄cepit filiis Leui, & occidit unūquisq̄ fr̄em & amicū & proximū suū, cecideruntq̄ in illo die uiginti tria milia. Verē illic Moyses, p̄ dñō zelatus est. Nos autē de eo nunc agimus, qđ dñs, p̄ Moysē iratus est. Hoc nusquam uel dicitur uel factū reperitur, anteq̄ accepto de spū munere diuī suo, pphetarēt ut homies, sed extunc, quia nō cessauit eoz̄ murmuratio cōtra Moysen, audiens dñs iratus est, ita ut foro rem eius in primis operiret cadēs lepra quasi nix, & pplm̄ percussit furor dñi plaga magna nimis: & oēs (inquit) hoies qui uiderunt maiestātē meā & signa quā feci in Aegypto, & in solitudine, & tentauerunt me iam per decē uicēs, nec obediuerunt uocī meā, nō uidebunt terram p̄ qua iurauī patribus eoz̄, nec quisquā ex illis qui detraxerunt mihi intuebitur eā. Et ita factū est. Quosdam ex illis terra deglutiuit, quosdam ignis cōsumpsit, quidā à serpētibz̄ perierunt, & oīs illa generatio, quā exierat de Aegypto à uiginti annis & supra, p̄ter Iosue & Caleph filium Iephone, uarijs cladibus consumpta, & in deserto prostrata est. Quid hoc sibi uult, quod non ante sed post diffusionem spiritus Moysi, tam terribile fuit super illos iudiciū siue ira dei? Nam hęc omnia (inquit Apostolus) in figura contigebant illis, & proinde diligentius quærere debemus, quid per istam dispensationem temporis, p̄figuratum fuerit.

Murmura & cētatiōes Iudæ orū cōtra deū Exo. 17 Ibidem. 16.

Exo. 32

Num. 12 Num. 14

Plagæ Iudæoz̄ Num. 16 Num. 27

1. Cor. 10

¶ Be eo quod pharisæis dicentibus, hic nō eijcit demones nisi in Beelzebub principe demoniorum, respōdit dñs: Qui autē dixerit uerbū cōtra spiritū sanctū, non remittetur ei neq̄ in hoc seculo neq̄ in futuro, & quod illa res gesta in figura contigerit huius iudiciū.

Caput V.

1. Cor. 2

Vm quæstioni siue capitulo huic intendimus, simulq̄ audimus Aplm̄ dicentē nos autē sensum Ch̄i habemus, ecce sensus eiusdē Ch̄i nobis dignāter occurrit in uerbis istis, quē pharisæis r̄ndit, quia dixerunt. Hic nō eijcit demones, nisi in Beelzebub principe demoniorum. Et si ego (inquit) in Beelzebub eijcio demones, filij uestri in quo eijciūt? Ideo ipsi iudices uestri erunt. Paucisq̄ interpositis, ideo dico uobis (ait) omne peccatū & blasphemia remittet̄ hoibus: spūs autē blasphemie nō remittet̄. Et quicq̄ dixerit uerbū cōtra filiū hois remittet̄ ei. Qui autē dixerit cōtra spū sanctū, nō remittet̄ ei, neq̄ in hoc seculo neq̄ in futuro. In uerbis (inquit) istis sensus Ch̄i nobis occurrit, dū p̄scripto intēdimus capitulo de causā Moysi, cur nō ante sed postq̄ de spū eius datū est, lxx. uiris murmurātibus atq̄ detrahētibus, deus iratus ē, & nō peccit, sed ira eius ascēdit sup eos, & terribiliter modis diuersis (sicut supradictū ē) cōsumpsit eos. ¶ Dicamus ergo: Quā diu dñs n̄ Iesus Christus solus uidebat suimet testis, quasi iure uideret̄ parvipēdi à dicentibus. Tu de te ip̄o testimoniū phibes, testimoniū tuū nō est uerū: quis ecōtra ueraciter r̄ndere possit, & si ego testimoniū phibeo de me ip̄o, testimoniū meū uerū est, quia scio unde ueni & quādo, tā diu iusta patiētia p̄c̄m eoz̄ remissibile eē iudicauit, dicēs eis. Quicq̄ dixerit contra filium hominis, remittetur ei. Possunt em̄ adhuc de ignorantia exulari: iccirco cum pateretur dixit. Pater, ignosce eis, non enim sciunt quid faciunt. Vbi autem spiritus sanctus, ad testificandum uenit, secundum quod ipse promisit, dicens: Cum autem uenerit paraclētus, quem ego mittam uobis à patre spiritum ueritatis, qui à patre procedit, ille testimoniū perhibebit de me, & uos testimoniū perhibebitis: iam ex tunc excusationem non habuerunt de peccato suo, & hoc prospiciens. Qui autem (inquit) dixerit contra spiritum sanctum, non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro. Et ita factum est. Non enim ante, sed postquam spiritum sanctum misit discipulis suis, & illi

Mat. 12.

Pctā Iudæoz̄ in filiū, minus punita sunt q̄ pctā eoz̄ post datū Apl̄is spiritum sanctū Iohan. 8

Lucæ. 23 Iohan. 18

Mat. 12

qui fuerit